

Neuchâtel'de imza edilen Sınai Mülkiyet Haklarının Korunmasına ve Onarılmasına dair Anlaşmanın onanması hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri ve Ekonomi Komisyonları raporları (1/181)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı: 71/797, 6 - 1265

8 . V . 1947

Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Neuchâtel'de imza edilen Sınai Mülkiyet Haklarının Korunmasına ve Onarılmasına dair Anlaşmanın onanması hakkında Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 19 . IV . 1947 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçe ve ilişkileriyle birlikte sunulduğunu arz ederim.

Başbakan

R. Peker

Gerekçe

Savaş ertesinde milletlerarası işbirliği ve harb yarlarının tasfiyesi zihniyetinin yeni bir gösterisi olmak üzere İkinci Dünya Savaşı yüzünden zarara uğrayan haklardan sınai mülkiyet haklarının korunması ve onarılması için 5 Şubat 1947 tarihinde Neuchâtel'de toplanan Milletlerarası Konferansta Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti adına iki delege bulunmuş, dört günlük görüşmelerden sonra hazırlanan Anlaşma imzalanmıştır. İmzalanan metin, İsviçre'de Milletlerarası Büronun tavsiye ettiği proje ve konferans esnasında İngiltere tarafından teklif edilen mukabil tasarı esas tutularak hazırlanmıştır.

Konferansta, normal zamanlarda bile milletlerarasında birtakım ihtilâflara meydan açmaktan geri kalmıyan ihtira beratları, fabrika markaları sınai model ve resimleri meseleleri gibi dolaşık ve karışık bir dâvaya, bilhassa harbden sonra bir çok hukuki mefhumları altüst etmiş bir uzun yağma ve ıstırak devrinden sonra, herkesi tatmin eden, bir formül bulunması kolay olmamıştır. Bilhassa Avrupanın belli başlı sınai memleketlerinin uzun yıllar düşman istilâsı altında sınai şahsiyetlerinden mahrum kalması ve Avrupadaki huzursuzluk yüzünden vukubulan muhaceretler dolayısıyla mevzu bahis beratların, marka ve modellerin öteye beriye dağılarak Millî Hüviyetlerini kaybetmeleri Sınai Mülkiyet Haklarının yerine getirilmesi teşebbüsünü en ziyade güçleştiren sebeplerdendi. İmzalana metin, 1920 de Londra'da kabul ve imza edilen Anlaşmadan farklı olmamakla beraber ihtiva ettiği yeni hükümler bakımından Londra Anlaşması şumulünü aşmaktadır.

Konferansın sonunda hazırlanan Anlaşma metniyle iki protokolün hükümlerine göre, kabulümüzün kesinleşmesi için, bu belgenin Türkiye Büyük Millet Meclisince onanması lâzım gelmektedir.

Teklif edilen kanun tasarısının kabulü suretiyle Anlaşmaya katılmamızın kesinleşmesinden bilhassa iki bakımdan fayda umulmaktadır.

Sınai keşifler ve haklar sahasında yeryüzünde istikrarın sağlanması mümkün olacağı gibi, bütün diğer âkid taraf devletler için olduğu üzere, sınai mülkiyet haklarımız da korunmuş olacaktır.

Öte yandan Cumhuriyetin kurulması gününden beri, Hükümet Milletlerarası hareketlere karşı büyük bir ilgi göstererek, mevcudiyetini her sahada ispata gayret etmiştir. Bilhassa İkinci Dünya Savaşından sonra bu hareketler kuvvet bulmuş, ve birlik siyasetinde ileri adımlar atılmıştır.

Bu itibarla bu zihniyetin, yalnız teknik bakımdan olsa dahi, yeni bir tezahürü olan bu Anlaşmaya taraf olmakla Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti iyi niyetini diğer devletlere bir kere daha göstermiş olacaktır.

Sözü geçen anlaşmanın onanması için ilişik kanun tasarısı hazırlanmıştır.

Dışişleri Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Dışişleri Komisyonu

Esas No. 1/181

Karar No. 26

7 . VI . 1947

Yüksek Başkanlığa

İkinci Dünya Harbinde zarar gören sınai mülkiyet haklarının korunmasına ve onarılmasına dair olan anlaşmanın onanması hakkında Dışişleri Bakanlığınca hazırlanıp, Başbakanlığın 8 . V . 1947 tarihli ve 6/1265 numaralı tezkeresiyle Yüksek Meclise gönderilen kanun tasarısı havale üzerine Komisyonumuzda Dışişleri Bakanlığının yetkili memurları da bulunduğu hal-görüldü. Memleket menfaatlerine uygun görülen bu anlaşma hakkındaki tasarının kabulüne karar verildi.

Havalesi gereğince Ekonomi Komisyonuna

gönderilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Dışişleri Komisyonu Başkanı

Bilecik

M. Ş. Esendal

Bu Rapor Sözcüsü

Tokad

N. Poroy

Bolu

Burdur

H. C. Çambel

F. Altay

Gaziantep

Dr. A. Melek

Muğla

N. Erdem

Kâtip

Gümüşane

E. Tör

Çoruh

A. Us

Kütahya

A. Gündüz

Samsun

C. Bilsel

Ekonomi Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Ekonomi Komisyonu

Esas No. 1/181

Karar No. 12

13 . VI . 1947

Yüksek Başkanlığa

İkinci Dünya Harbinde zarar gören sınıai mülkiyet haklarının korunmasına ve onarılmasına dair olan Anlaşmanın onanmasına dair Hükümetçe Meclise sunulan tasarı ve Dışişleri Komisyonu gerekçesi görüldü.

Dışişleri ve Ekonomi Bakanlıkları mümessil-leri huzuriyle Anlaşmanın metni ve tasarı üzerinde izahat alındı :

İkinci Dünya Harbi dolayısıyla bilhassa işgal altındaki memleketlerdeki sınıai mülkiyet haklarının yeniden teminine hizmet edecek olan bu anlaşma Komisyonumuzca memleketimizin de menfaatini koruduğundan tasarıların kabulüne karar verildi.

Yüksek Meclise arz olunur.

Ekonomi Komisyonu Başkanı

Giresun

İ. Sabuncu

İmzada bulunamadı

Kâtip

Zonguldak

N. Kromer

Eskişehir

A. Oğuz

Hatay

R. Yurdman

Malatya

A. Taşançıl

Ankara

M. Eriş

Gaziantep

C. Alevli

İzmir

B. Arıman

Ordu

M. Furtun

Sözcü

Gaziantep

C. S. Barlas

Çorum

N. Yücer

Gümüşane

T. Tüzün

İzmir

L. B. Çeyrekbaş

Trabzon

T. Göksel

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Neuchâtel'de imza edilen 'Sınıai Mülkiyet Haklarının Korunmasına ve Onarılmasına dair Anlaşmanın onanması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 8 Şubat 1947 tarihinde Neuchâtel'de imzalanan «İkinci Dünya Savaşında zarar gören Mülkiyet Haklarının Korunmasına ve Onarılmasına dair Anlaşma» onanmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan
R. Peker

Devlet Bakanı
Başbakan Yardımcısı
M. Ökmen

Devlet Bakanı
M. A. Renda

Adalet Bakanı
Ş. Devrin

Millî Savunma Bakanı

C. C. Toydemir

Dışişleri Bakanı

H. Saka

Millî Eğitim Bakanı

Reşat Ş. Sirer

Ekonomi Bakanı

T. B. Balta

Gümrük ve Tekel Bakanı

T. Coşkan

Ulaştırma Bakanı

Ş. Koçak

Çalışma Bakanı

Dr. S. Irmak

İçişleri Bakanı

Ş. Sökmensüer

Maliye Bakanı

H. N. Keşmir

Bayındırlık Bakanı

C. K. İncedayı

Sağlık ve Sosyal Y. Bakanı

Dr. B. Uz

Tarım Bakanı

F. Kurdoğlu

Ticaret Bakanı

A. İnan

İKİNCİ DÜNYA HARBİDE ZARAR GÖREN SİNAİ MÜLKİYET HAKLARININ KORUNMASINA VE ONARILMASINA DAİR ANLAŞMA

Aşağıda imzaları bulunan, Sınai Mülkiyetin Korunması Milletlerarası Birliği Üyesi Hükümetler Temsilcileri, uygun görülen yetki belgelerini ibrazdan sonra ikinci Dünya Harbinde sınai mülkiyet hakları üzerinde görülen zararları karşılamak üzere aşağıdaki hükümlerde mutabık kalmışlardır.

Madde — 1

Sınai mülkiyetin korunmasına, ihtira beratları, faydalı modeller, fabrika veya ticaret markaları ve sınai resim ve modeller taleplerinin depo edilmesine veya tesciline mütedair Paris Birlik Sözleşmesinin 4 nci maddesi mucibince derpiş edilen rüçhanlı müddetlerden 3 Eylül 1939 tarihinde inkıza etmemiş olanlar ile bu tarihtenberi fakat 1 Ocak 1947 tarihinden evvel meydana gelmiş olanlar, Âkid Taraflardan herbirine işbu Sözleşmeye tevfikân hak sahipleri veya hak sahipleri yerine geçenler lehine 31 Aralık 1947 tarihine kadar uzatılacaktır.

Madde — 2

Harç artırımına ve herhangi neviden cezaya tâbi tutulmadan, anılan Sözleşmenin tanıdığı haklara sahip bulunanlara veya hak sahipleri yerine geçenlere, her muamelenin veya formalitenin ikmalî, her harcın ödenmesi ve umumiyetle her memleket kanunlarının ve tüzüklerinin âmir bulunduğu her vecibenin yerine getirilmesi, 3 Eylül 1939 tarihinde veya bu tarihten sonra iktisap olunan sınai mülkiyet haklarının muhafazası veyahut harb vukua gelmeseydi bu tarihten itibaren 30 Haziran 1947 tarihinden önce yapılacak bir talep ile iktisap edilecek hakları temin için 30 Haziran 1948 de inkıza uğrıyan bir müddet verilecektir.

Madde — 3.

3 Eylül 1939 tarihinden sonra ve 30 Haziran 1947 den önce normal himaye müddetlerinin vâdeleri hulûl eden fabrika veya ticaret markalarının tesciline ait tecdit, normal müddet inkızası tarihinden itibaren ve 30 Haziran 1948 den önce yapılmak şartıyla makabline şâmil olacaktır.

Madde — 4.

İşbu Anlaşma ile birlikte fabrika veya ticaret markalarının Milletlerarası tesciline mütedair bulunan Madrid Anlaşmasına dâhil bulunan memleketler, şu hususta da mutabıktırlar: Milletlerarası Tescil Defterine tescil olunan fabrika veya ticaret markalarına ait tescillerin tecdidî, Madrid Anlaşmasının 1 nci maddesi hükmüne göre Âkid Taraflardan birisinin menşe memleketi bulunmak üzere ve 30 Haziran 1948 tarihinden önce yapılmak şartıyla bunun normal müddet inkızası tarihinden itibaren makabline şâmil olacaktır.

Madde — 5.

1) 3 Eylül 1939 ile 30 Haziran 1947 tarihleri arasındaki devre, gerek beratın işletilmesi, fabrika veya ticaret markasının kullanılması, sınai, bir resim veya modelin işletilmesi için derpiş edilen müddetin, gerekse Birlik Sözleşmesinin mükerrer 6 nci maddesinin 2 nci fıkrasının derpiş ettiği 3 senelik müddetin hesabında nazarı itibara alınmayacaktır.

2) Bundan başka 3 Eylül 1939 tarihinde yürürlükte bulunan beratlarla, sınai resim ve modellere, fabrika veya ticaret markalarına, Birlik Sözleşmesinin 5 nci maddesinin derpiş ettiği müeyyidelerden hiç birisinin 30 Haziran 1949 tarihinden önce, tatbik olunmayacağı hususunda mutabık kalmışlardır.

Madde — 6

1) 3 Haziran 1939 tarihinden sonra 31 Aralık 1946 tarihine kadar ihtira, faydalı modeli veya snai resim ve modeli hüsnüniyetle işletmeye başlamış olanlar, iç mevzuatın tesbit ettiği şartlar dâhilinde buna devam edebileceklerdir.

2) İhtirarı ispat eden ve 3 Eylül 1939 ile 1 Ocak 1946 tarihleri arasında beratı için bir talepte bulunmuş olan muhteri veya bunun yerine geçen - birinci maddeye tevfikan ihtira beratı talebinde bulunmuş olanlar muvacehesinde - harb yüzünden kullanamadığını ispat şartıyla, bilfiil işletmemiş bulursa bile, hüsnüniyetle işletenlere benzetilecektir.

Madde — 7

İşbu Anlaşmanın hükümleri, asgarî himayeyi haiz olup snai mülkiyet hakları sahiplerinin Âkit Taraflardan birini iç mevzuatının bahsettiği daha geniş hükümlerin tatbikını istemeye mâni bulunmadığı gibi Âkid Hükümetler tarafından akdedilmiş veya edilecek mugayir olmıyan daha uygun Anlaşma ve Anlaşma ların mevcudiyetine hâlel vermez.

Madde — 8.

İşbu Anlaşma hükümleri birbirleriyle hali harbde bulunmuş olan memleketlerin akdettikleri veya edecekleri Anlaşma veya Barış Anlaşması hükümlerinin tatbikına mâni değildir.

Madde — 9

1) Snai Mülkiyetin Korunması Birliği üyelerine açık olan işbu Anlaşma biran önce onanacaktır. Onama belgeleri İsviçre Federasyonu Hükümetine tevdi ve bu Hükümet tarafından keyfiyet diğer Hükümlere tebliğ olunacaktır. İşbu Anlaşma, onıyan Devletler arasında mehilsiz olarak derhal yürürlüğe girecektir.

2. — İşbu Anlaşmayı imzalamamış bulunan Devletler, talepleri üzerine Anlaşmaya iltihak edebileceklerdir. İltihaklar İsviçre Konfederasyonu Hükümetine bildirilecek bu Hükümet de keyfiyeti diğer Devletlere tebliğ edecektir.

İltihaklar, resen ve tam olarak mehilsiz bir şekilde bu Anlaşma maddelerinin kabulünü ve keza bu Anlaşmada gösterilen bütün faydalardan istifadeyi tazammun eder.

Madde — 10

İsviçre Konfederasyonu Hükümetine Âkid Taraflardan birinin yapacağı tebliğ üzerine, bu Anlaşma, kısmen veya tamamen sömürgelere, protektoralara, manda veya vesayet altında bulunan memleketlere, hâkimiyet altındaki diğer memleketlere veyahut metbuiyet altındaki memleketlere teşmil edilebilir.

İşbu Anlaşma bir nüsha olarak imzalanacak ve İsviçre Konfederasyonu Hükümeti arşivlerine tevdi olunacaktır. İsviçre Konfederasyonu Hükümeti bu Anlaşmayı imzalayan veya Anlaşmaya iltihak eden her Hükümete musaddak bir nüshayı tevdi edecektir.

Neuchâtel, 8 Şubat 1947

Kapanış Protokolü

İkinci Dünya Harbinde zarar gören Sınai Mülkiyet Haklarının Korunmasına ve Onarılmasına dair Anlaşmayı imzalamak üzere toplanan aşağıda imzaları bulunan temsilciler, şu hususta mutabık kaldılar :

I

3 Eylül 1939 ile 30 Haziran 1947 tarihleri arasındaki devre içinde Âkid Hükümetlerden birinin memleketinde markası müseccel olup müessir şekilde savaşın devamını veya cemiyet hayatı için esash olan itharat ve hizmetlerin bakasını ve yahut savaştan doğan felâket ve ıstırapların tahfifini teminen bu memleket Hükümeti hesabına taklit veya sahte marka taşıyarak ithal edilen mamulâtın bu suretle kullanılması bu mamulâtın sahibi aleyhine bir tecavüz addedilmeyecektir.

II

Birinci madde hükümleri, 1 Ağustos 1940 ile 4 Mayıs 1945 (Dâhil) tarihleri arasında Çekoslovakya uyrukları tarafından Berlin'de Alman Beratları Bürosuna tevdi edilen ve ihtirarı da Almanya'da keşfedilmemiş olan berat taleplerine de şâmilidir.

Bu ifadenin tasdikıyla, aşağıdaki temsilciler işbu Protokolü kabul ettiler.

Neuchâtel, 8 Şubat 1947

İkinci Dünya Harbinde zarar gören Sınai Mülkiyet Haklarının Korunmasına ve Onarılmasına dair Anlaşmayı imzalamak üzere toplanan aşağıda imzaları bulunan temsilciler, şu hususta mutabık kaldılar :

Kapanış Protokolünün 1 sayısında gösterilen kaideler, Müttefik ve Ortak Milletler memleketlerine veya bu memleketlerin savaş esnasında düşmanı olan bir memlekette ithal edilen beratlarla kıyasen tatbik olunacaktır.

Bu ifadelerin tasdikıyla, aşağıdaki temsilciler işbu Protokolü kabul ettiler.

Neuchâtel, 8 Şubat 1947